

Tito, Sadisa Mono Fioti

Nkunga

Konso nkunga ya bana ke zaba, ya ke tadila kusadila Yesu (Disongidila ya 'kusadila' kele kulemfuka na ndinga ya Nzambi, sala na mpila mosi ya kwikama, lungisa yonso bo songa nge ya kusala, sala yina ya nge me silaka, sadisa bantu ya nkaka ti kosalu ya Nzambi, etc.)

Lombilu

Lomba Nzambi nde Yandi songa beto bampila ya nkaka ya beto lenda sadisa na kosalu na Yandi bubuyai.

Verse ya Kulonguka: *Luka 16:10 "Muntu yina ya bo lenda tula ntima na bima ya fioti, bo lenda tula yandi mpi ntima na bima ya nene; muntu yina ya bo lenda tula ntima ve na bima ya fioti, bo lenda tula yandi ntima mpi ve na bima ya nene."*

Inki mutindu kusadila leso yai:

Ecole du dimanche
Club ya Bible
Bisambu ya fami
Bisambu na ecole, etc. to konso malongi ya bana

Kikuma:

Na nsuka ya leso yai, mwana ya me zaba Yesu fweti mona mfunu ya kuvanda kwikama, ata kosalu ya nge kuvanda kaka kusadisa bantu ya nkaka. Mwana ya me zaba Yesu ntete ve ta mona mfunu ya kuyamba Yesu Kristo na luzingu na yandi.

Malongi ya nene (Principe ya Bible):

Vanda kwikama na yonso ya nge sala, ata nge ke twadisa, ata nge ke sadisa bantu ya nkaka.

Visuel kulonga Verse:

Kabisa tableau (dibaya) ya flannelographe to tableau ya mpembe na kati-kati, na zulu tii na nsi. Na diboko ya kinkento, sonika "Mambu ya Fioti", ya kusonika na bisono ya fioti. Na diboko ya kibakala, sonika "MAMBU YA NENE", ya kusonika na bisono ya nene. Na nsi ya "Mambu ya Fioti", sonika partie ya ntete ya verse—"Yandi ya kele kwikama na yina ya kele fioti."

Solula ti bana inki ndinga "kwikama" zola kutuba. Yula na inki mambu ya fioti bana lenda songa nde bo kele kwikama.

Sonika nsuka ya verse yina, "Kele kwikama na bima ya nene," na tableau na nsi ya "BIMA YA NENE." Yula bana inki mutindu kosalu na bo lenda yela, sesepiyai tii na ntangu ke kwisa.

Tendula nde Nzambi tuba nde, kana bo kele kwikama na mambu ya fioti sesepiyai, bo mpi ta vanda kwikama na mambu ya nkaka ya kuluta nene na bilumbu ke kwisa.

Na diboko ya kibakala, sonika nsuka ya verse yina, “kele kwikama mpi na bima ya nene.” Tendula nde Nzambi tuba nde kana bo kele kwikama ve ntangu yai na mambu ya fioti, bo mpi ta vanda kwikama ve na bilumbu ke kwisa. Nzambi zola nde bo vanda kwikama ata ntangu yai, ti na yonso ya bo sala bilumbu na bo yonso.

Kuyantika leso (histoire):

Mmmm. Tojo zolaka mingi kudia crème glace. Crème glace chocolat vandaka favori na yandi. Konso mposo, bibuti ya Tojo pesaka yandi dikuta mosi sambu na makabu ya ecodim, ti dikuta mosi sambu na kusumba crème glace na nima ya ecodim.

Na dimanche, Tojo kwendaka nswalu na ecodim. Yandi zolaka ve kuvanda na retard. Yandi kwisaka na ntangu ya mbote.

Yandi yimbaka bankunga, na kiese yonso ti bana ya nkaka. Na nima ya bankunga, yo vandaka ntangu kupesa makabu. Bo me yantika kuyimba, “Beno, baleki, beno pesa makabu...”

Tojo tulaka diboko na poche na yandi. Ay-yai, yai! Poche na yandi vandaka na dibulu. Dikuta mosi na yandi me basikaka, me bwa! Tojo sosaka ngolo. Na kati ya poche, yandi monaka dikuta mosi kaka. Kansi dikuta ya nkaka, yo vandaka kuna diaka ve! Ay-yai, yai!

Ntangu yai, yandi fweti zenga. Inki dikuta kubwaka? Keti yo vandaka dikuta ya makabu ya bwaka, to yo vandaka dikuta ya crème glace ya kubwaka?

Yandi monaka bonso munoko na yandi vandaka na nzala ya mingi sambu na crème glace—chocolat! Nzala! Nzala!

Yo fweti vanda dikuta ya makabu ya bwaka na nzila, yandi banzaka. Yo ta vanda ve bonso mambu ya nene kana yandi tuba nde, dikuta ya makabu me bwa, kansi dikuta ya crème glace na yandi me bikala.

Hmmm. Inki nge banza Tojo fweti sala?

Kukota na Leso ya Bible:

Mbala ya nkaka, histoire mosi ya Bible lenda sadisa beto kumona mvutu ya mbote. Beto yindula luzingu ya jeune bakala mosi zina ya Tito.

Mambu ya nene na lesa yai ya Bible:

1. Tito ndimaka Yesu.

(Longi, beto zaba ve exactement mutindu Tito ndimaka Yesu, kansi beto zaba nde yo salamaka. Na malongi yai, beto ke meka kutendula Nsangu ya mbote kele inki, sambu na kusadisa bana ya me zaba Yesu ntete ve.)

Tangila bana :

- Tito vandaka mosi ya bansadi missionere ya Ntumwa Paulo. Tito bambukaka lumbu ya Ntumwa Paulo songaka yandi nde yandi vandaka muntu ya masumu, ebuna yandi vandaka na mfunu ya kuyamba Yesu, Mwana-Nzambi, bonso Mvulusi na yandi. Bonso bana ya nkaka, Tito vandaka kubambuka mbala mingi ya yandi salaka mambu ya pesaka Nzambi kiese ve. Yandi zabaka nde yandi me sala mambu mpi ya pesaka bibuti na yandi kiese ve. Keti nge bambuka nde nge mpi me sala mambu mutindu yina? Tito bakisaka nde yandi me sala masumu, ti beto yonso me sala masumu mpi.
- Ee, beto yonso lenda bambuka mbala mingi ya beto me lemfuka ve...mbala mingi ya beto monaka nsoni...mbala mingi ya beto tubaka bandinga ya pesaka kiese ve. Mambu yai yonso, Bible ke tuba nde yo kele MASUMU.
- Kansi Paulo songaka Tito kaka ve mambu ya masumu. Yandi mpi songaka Tito mambu ya Mvulusi. Tito me longuka nde ata yandi mekaka kuvanda muntu ya mbote, mambote na yandi lungaka ve na meso ya Nzambi. Kuguluka vandaka ve “Sambu na mambote ya beto me sala, kansi sambu na mawa ya Nzambi” (Tito 3:5).
- Mbala ya nkaka Tito bambukaka verse yai Yoane kapu 3 nzila 15 ya tuba nde, “Konso muntu ya kwikila na Yandi (Yesu), yandi kele na moyo mvu ya mvu.” Tito kwikilaka bapromesse ya Nzambi. Yandi kwikilaka nde Yesu Kristo kufwaka sambu na kufuta lufutu ya masumu na yandi. Ee, ntangu Tito kwikilaka, yandi zwaka moyo ya mpa—moyo mvu ya mvu.

Yula bana :

- Tito kumaka mukristo ntangu yandi salaka inki? (Yambaka Yesu bonso Mvulusi na yandi)
- Tito salaka inki ti Ntumwa Paulo? (Tito sadisaka yandi na kusalu na yandi missionere.)

Participatio ya bana :

Bana yimba ti kina na rythme: Tito, yambaka Yesu; Beto mpi, yamba Yesu! (Repeter)

2. Tito sadisaka ti Paulo ti Barnabe na bampila ya fioti na voyage na Yerusalem.

Tangila bana : *Galatia 2:1-3*

(Paulo ke tuba sambu na luyantiku ya kusalu na yandi :)

1 . . . beto vutukaka na bwala Yeruzalemi ti Barnabasi. Beto kwendaka mpi ti Tito.

2 Mono kwendaka kuna sambu Nzambi tindaka mono. Ntangu beto kutanaka beto mosi ti bambuta ya dibundu, mono tendulaka bo Nsangu ya Mbote yina ya mono ke zabisaka na bantu yina kele Bayuda ve. Mono zolaka ve nde kusalu na mono ya ntama to ya ntangu yai yo kufwa mpamba.

3 ...Tito kele Muyuda ve. . . .

Yula bana:

- Nani kwendaka na voyage na Yeruzalemi ti Paulo? (Barnabasi ti Tito)
- Na Yeruzalemi, Paulo, Barnabasi ti Tito vandaka kutana ti nani? (Bambuta ya dibundu)
- Paulo tendulaka Nsangu ya Mbote na Bayuda ti na nani ya nkaka? (Na bo ya vandaka Bayuda ve)
- Keti Tito vandaka Muyuda? (Ikele ve.)
- Keti Bible ke tuba nde Tito vandaka na kusalu special to kusalu ya nene na voyage yai? (Ikele ve. Beto banza nde yandi vandaka kaka kusadisa na bampila ya fioti.)
- Keti nge mono bonso Tito vandaka na mawa sambu bo lombaka lusadisu na yandi na bampila ya fioti kaka? (Ve, mono banza ve. Mono mona bonso yandi vandaka na kiese sambu yandi lenda vanda ti bamissionere yai, Ntumwa Paulo ti Barnabasi, ti yandi lenda longuka na bo. Yandi vandaka kutala inki bo salaka ti inki mutindu bo salaka kusalu na bo.)

Participatio ya bana :

Yimba ti kina na ritime—“Kana kusalu ya fioti ikele, vanda kwikama!” (Repeter)

3. Tito nataka mukanda na bakristo na Korinto.

Tangila bana : *2 Korinto 8:6.*

Ntumwa Paulo sonikilaka bakristo na bwala Korinto nde:

6 Yo yina beto bondilaka Tito na kwisa kusala diaka kusalu na yandi kuna na beno, kusalu yina ya yandi yantikaka, sambu yandi sadisa beno na kumanisa kusalu yina ya Nzambi.

Yula bana :

- Nani sonikaka lettre na bakristo ya Korinto? (Ntumwa Paulo. Nge lenda tanga mukanda ya Paulo tindaka na diboko ya Tito. Yo kele mukanda ya 1 Korinto na Bible na nge.)
- Ntumwa Paulo bondilaka nani kukwisa na bo ti mukanda yina, mpi kusala na kati na bo? (Tito.)
- Ata Tito vandaka na kosalu ya nene ve na voyage na Yeruzalemi, yo fweti vanda nde Tito vandaka kwikama na mpila yandi sadisaka Paulo ti Barnabasi na voyage yina. Inki mutindu mono zaba yo?
(Sambu, na mvula na nima kaka, Paula lombaka Tito kusala kosalu ya mfunu mingi yandi mosi--kunata mukanda ya Paulo na bakwikidi na bwala Korinto.)
- Na kati ya mukanda yina, Paulo songaka bakristo ya Korinto mambu ya vandaka ndambu mpasi. Yandi songaka bo nde luzingu na bo vandaka ya mbote ve, nde bo vandaka kupesa Nzambi kiese ve. Kana nge vandaka Tito, yo ta vanda kiese kunatila bo mukanda ya ke tuba makambo bonso yai?
(Longi, kuwa mabanza ya bana. Yai vandaka ndambu mpasi sambu na Tito. Kana bakristo ya Korinto zolaka ve inki Paulo sonikaka, bo lendaka kuvanda na makasi na Tito, sambu yandi muntu natilaka bo mukanda ya Paulo.)
- Mukanda ya Tito natilaka bakristo ya Korinto, yo tubaka nde bo vandaka kaka kulanda kuzinga bonso luzingu na bo ya ntama. Bo waka kimpala bo na bo. Bo vandaka kuswana bo na bo (1 Korinto 3:3). Na kati na bo, bantu ya nkaka vandaka lulendo. Bo vandaka kusonga-songa mambi ya bo vandaka kusala. Na mukanda na yandi, Paulo songaka bo nde mpila bo vandaka kuzinga, yo vandaka masumu.
Keti beto bakristo mbala na mbala lenda kubwa na makambo bonso yai? (Ee, beto mpi sala masumu mbala na mbala.)
- Na mukanda yina, Ntumwa Paulo bendaka bakristo ya Korinto kundima masumu na bo na Nzambi. Yandi bendaka bo nde bo yantika kuzinga na mpila ya Nzambi zolaka. Kana beto bakristo me sala mbi, inki Nzambi zola beto kusala?
(Kundima masumu na beto ti balula mpila beto ke zinga.)

Participatio ya bana :

Sala nsaka yai : Nge baka kitini ya papier mosi ti sala yo bonso rouleau. Rouleau yai kele bonso ndinga ya Nzambi. Pesa yo na mwana ya ntete. Yandi pesa yo na mwana ya zole, yandi pesa yo na mwana ya tatu, etc. tii ntangu yo kuma na mwana ya nsuka. Ntangu konso mwana pesa yo na mwana ya nkaka, yandi tuba nde, “Kwikama.”

4. Tito pesaka rapport na Paulo: Bakristo ya Korinto yambaka yandi ti ndinga ya yandi nataka.

Tangila bana: *2 Korinto 7:6-8.*

6 Kansi Nzambi yina ke pesaka kikesa na bantu yina ke na kikesa diaka ve, yandi pesaka beto kikesa ntangu Tito kumaka.

7 Beto bakaka kikesa kaka ve sambu Tito kumaka, kansi beto bakaka kikesa mpi sambu yandi songaka beto mutindu beno pesaka yandi kikesa. Yandi songaka beto nde beno zola mona mono, mpi nde beno ke na mawa. . . Yo yina, mono ke na kiese ya kuluta mingi ntangu yai.

8 Sambu mono ke mona mpasi ve sambu na mukanda yina ya mono tindilaka beno, ata yo pesaka beno mawa. Kansi mono monaka mpasi ntangu mono monaka nde mukanda yina pesaka beno mawa, ata mawa na beno vandaka ntangu mingi ve.

Yula bana:

- Ata Tito zabaka nde mukanda ya Paulo vandaka kunganina bakristo ya Korinto, keti yandi pesaka yo na bo na mpila ya kwikama? (Ee, yandi pesaka yo, sambu baverse yai ke tuba ya mpila bo bakaka yo. Yandi vandaka kwikama na kisalu yina.)
- Mukanda yina, yo pesaka bakristo ya Korinto inki? (Yo pesaka bo mawa, sambu bo me bakisa masumu na bo.)
- Na nima kusala na kati ya Bakorinto, Tito vutukaka na Ntumwa Paulo. Kukwisa ya Tito salaka inki na Ntumwa Paulo? (Pesaka yandi kikesa.)
- Rapport ya Tito sambu na dibundu ya Korinto, yo vandaka mbote to mbi? (Mbote. Bo pesaka Tito kikesa, ebuna rapport na yandi pesaka Paulo mpi kikesa.)
- Bonso mukanda 1 Korinto ya Tito nataka na dibundu na Korinto vandaka kusungisa bo, yo songaka nde bakristo kuna yambaka lettre ya Paulo inki mutindu? (Bo bakaka yo mbote.)
- Kana Tito vandaka ve kwikama na kisalu na yandi kupesa mukanda yina na Bakorinto, inki zolaka kusalama? (Bo zolaka kaka kulanda na masumu na bo. Kansi sambu Tito vandaka kwikama na kisalu ya lenda monika bonso fioti, bo balulaka ntima.)

Participatio ya bana:

Bana songa luse ya mawa kusonga ntima ya Paulo ntangu yandi sonikaka ntete ya bakristo na Korinto. Na nima, songa luse ya kiese ti yangalala kusonga ntima ya

Paulo ntangu yandi waka nde bakristo yina me bika masumu na bo. Bana yonso tuba na ritime: ‘Tito vandaka kwikama.’ Tuba yo mbala sambanu.

5. Paulo sonikaka diaka mukanda ya 2 Korinto na diboko ya Tito ti tindaka yo diaka na diboko ya yandi, sambu yandi zabaka mpila ya Tito zolaka bo mingi.

Tangila bana: *2 Korinto 8:16a*

Beto pesa mersi na Nzambi yina me pesa Tito luzolo ya ngolo ya kusadisa beno . . .

2 Korinto 8:23a

Sambu na Tito, beto ke salaka na kimvuka ti yandi sambu na kusadisa beno . . .

2 Korinto 12:18a

Mono bondilaka Tito na kwisa kuna na beno. . .

Yula bana:

- Na nima Ntumwa Paulo zwaka rapport yai ya mbote ya Tito pesaka yandi, yandi sonikaka mukanda ya zole na bakwikidi na bwala ya Korinto. Yandi tindaka yo na diboko ya nani? (Na diboko ya Tito)
- Keti Ntumwa Paulo kieleka zolaka Tito kunatila Bakorinto mukanda yai ya zole? (Ee, Paulo bondilaka yandi.)
- Nge banza nde mukanda yai ya Tito nataka ikele inki mukanda na Bible na beto? (2 Korinto)
- **Participatio ya bana:**
Nge sala bonso nge kele Ntumwa Paulo, ke pesa bandinga ya mukanda ya zole na bakristo ya Korinto. Konso mwana sala bonso bo kele Tito, ke sonika yina yonso ya Ntumwa Paulo ke songa bo.

6. Paulo sonikilaka Tito kupesa yandi ndongisila.

Tangila bana: *Tito 1:1-4*

I Mono Paulo muntu ke sonikila nge Tito mukanda yai; mono ke sadilaka Nzambi, mono kele mpi ntumwa ya Yesu Kristo.

Nzambi me pesaka mono kisalu ya kusadisa bantu yina ya yandi solaka sambu bo kuzaba mambu ya kieleka ya kikristo na beto ke longaka,

2 sambu bo kutula ntima nde bo ta vanda na moyo ya mvula na mvula. Nzambi yina ke tubaka luvunu ve me silaka beto moyo yina ntama mpenza.

3 Ngulusi na beto Nzambi songaka moyo yina na nsangu na yandi, na ntangu ya yandi tulaka; ebuna yandi songaka mono na kuzabisa yo na bantu.

4 Mukanda yai mono ke sonikila nge Tito, mwana na mono ya kieleka sambu na lukwikilu yina ya beto ke na yo na kimvuka: Tata Nzambi ti Ngulusi na beto Yesu Kristo kutala nge na disu ya mbote ti kupesa nge ngemba.

Yula bana:

- Ntumwa Paulo sonikilaka Tito mukanda, kusonga yandi inki mutindu kusola bantwadisi ya kwikama na kosalu ya Nzambi. Nge banza nde inki kele zina ya mukanda yina? (Mukanda ya Tito. Yo kele mosi ya mikanda ya Kuwakana ya Mpa.)
- Inki ke songa nde Paulo zolaka Tito mingi? (Paulo sonikaka nde Tito vandaka mwana na yandi ya kieleka.)

Participatio ya bana:

Songa bana Tito kele wapi na carte ya mikanda ya Bible to na “Mambu ya Kele na Mukanda Yai” na luyantiku ya Bible. Bana yonso sosa ti mona mukanda ya Tito na kati ya Bible. Mwana mosi telema ti tanga ch 1 vs. 1.

7. Tito siamisa bakristo ya Kreta.

Tangila bana: Tito 1:5 & 3:12.

Paulo sonikila Tito nde:

Tito 1:5: Mono bikisaka nge ka kisanga ya Kreta sambu nge kubika kuyidika mambu yonso mutindu mono songaka nge

Tito 3:12: Ntangu mono ta tindila nge Atemasi to Tisike, nge tula ngolo na kwisa kukuta mono na bwala Nikopolisi, sambu mono me kanaka na kuvanda kuna na ntangu ya mvula.

Yula bana:

- Inki kosalu ya mpa Ntumwa Paulo me pesa Tite? (Kuyidika mambu na kati ya bakristo na kisanga ya Kreta. Kreta vandaka nsi mosi na kati ya Masa ya nene bo vandaka kubinga “Mer Mediterranean.”)
- Ntete Tito vandaka kusadisa Paulo mpi kunatila bakristo mikanda. Ntangu yai yandi me baka kosalu kuyidika makambo. Inki mutindu nge mona kosalu yai ya mpa? Yo vandaka kiteso mosi, to yo vandaka kuluta nene? (Yo vandaka kuluta nene. Ntumwa Paulo tulaka ntima nde Tito ta yidika makambo na mpila ya mbote.)

- Kreta vandaka ve bwala mosi. Yo vandaka nsi ya mvimba, ti babwala mingi. Yai ke songa nde Tito me kuma responsable na zulu ya babwala mingi. Bubuyai, beto binga muntu yina bonso nani? (Bonso Eveque. Yo kele kisalu mosi ya nene na zulu ya bisika mingi.)

Participatio ya bana:

Bana sala theatre bonso bo kele Tito ke siamisa bakristo na Kreta.

8. Tito vandaka ti Paulo na Roma, na nima tindaka na Dalmatia.

Tangila bana: 2 Timoteo 4:10

2 Timoteo 4:10 : Sambu Demasi zolaka mambu ya nsi-ntoto yai, yo yina yandi me bikisaka mono mono mosi, ebuna yandi me kwendaka na bwala Tesalonika. Kresensi me kwendaka na ntoto ya Galatia, ebuna Tito me kwendaka na ntoto ya Dalmatia. (Ntumwa Paulo sonikaka mukanda yai ya 2 Timoteo ntangu yandi vandaka na Roma mbala ya zole.)

Yula bana:

- Ntangu Ntumwa Paulo me kuma penepene na moyo na yandi, Tito vandaka ti yandi diaka na wapi? (Na Roma, bwala ya nene ti kiti ya Kimfumu ya Roma)
- Inki nge banza Tito salaka kuna? (Longi, kuwa mabanza ya bana. Mbala ya nkaka yandi vandaka kuencourager Paulo, to kupesa barapport ya kisalu na yandi na Kreta, to kuzwa malongi ya nkaka na munoko ya Paulo. Mbala ya nkaka, yandi salaka yai yonso.)
- Kansi yandi vandaka kubikala kuna ve. Ntumwa Paulo tindaka yandi diaka na Dalmatia, nsi ya bubuyai kele parti ya nsi ya Grese. Keti yandi kwendaka kuna na kisalu ya kulonga? (Yai vandaka raison ya Paulo tindaka bantu mbala mingi.)
- Keti Ntumwa Paulo vandaka kumona Tito kwikama tii ntangu yina? (EE, sambu Ntumwa Paulo tindaka yandi diaka na kisika ya nkaka. Tito vandaka kaka kwikama na kisalu ya Nzambi, ata kisalu yina vanda fioti na meso ya bantu, ata yo vanda nene. Na mabanza na yandi, yonso vandaka kaka kusadila Nzambi.)

Participatio ya bana:

Yimba: Na Kreta, na Roma, na Dalmatia, Tito kwendaka kaka sambu na Yesu!
(Repeter)

Na nima, tula bazina ya babwala penepene na nge bonso yai: Na Kikwit, na Idiofa, ti na Dibaya, mono kwenda kaka sambu na Yesu! (Kana nge zaba nkunga “Kwenda Nord, Kwenda Sud”, yimba yo awa.

Kumanisa Leso ya Bible:

Ata Tito kuzwaka responsabilité ya nene, yandi monaka ve bonso yandi fweti kaka kusala kusalu ya nene. Ntumwa Paulo sonikilaka Tito, kulomba yandi kunata bantu zole ti yandi sambu bo tala Paulo. Keti Tito monaka makasi sambu yai vandaka kusalu ya fioti? Ikele ve.

Keti yandi tubaka nde, “Paulo, nge zola kutinda mono? Keti nge me vilaka nde mono kele na kusalu ya nene?” Ikele ve. Keti yandi tubaka nde, “Pardo, mono ke na ntangu ve?” Ikele ve.

Mbala ya nkaka yandi vandaka kuyindula verse yai ya Bible, bandinga ya Yesu tubaka nde, *“Muntu yina ya bo lenda tula ntima na bima ya fioti, bo lenda tula yandi ntima mpi na bima ya nene; muntu yina ya bo lenda tula ntima ve na bima ya fioti, bo lenda tula yandi ntima mpi ve na bima ya nene” (Luka 16:10).*

Mambu ya mfunu kele ve kinene ya kusalu; mambu ya mfunu kele kwikama ya nsadi.

Yula bana: Mambu ya mfunu kele inki? (Kwikama ya nsadi.)

Devoir sambu na bana ya zaba Yesu dezia:

Keti beno bambuka histoire ya Tojo? Nge bambuka mpila dikuta mosi na yandi kuvilaka? Kana yandi zola kuvanda kwikama, inki yandi ta sala? Yandi ta tuba nde dikuta ya Nzambi vilaka, to yandi ta tuba nde dikuta na yandi mosi vilaka?

Ee, kana yandi kele kwikama, yandi ta tula dikuta ya me bikala na makabu. Yandi ta dia ve crème glace na yandi. Bantu ya nkaka lenda mona nde yo kele mambu ya fioti. Bo lenda mona nde bantu ta zaba yo ve. Kansi Tojo yandi mosi, yandi ta zaba yo. Ee, ti Nzambi yandi mosi, yandi ta zaba yo. Kana Tojo kele kwikama na mambu yai sesepiyai, yo ta vanda mpasi mingi ve kuvanda kwikama na nima na mambu ya nene.

Nzambi zola nge mukristo kuvanda kwikama na yonso nge sala, kusala yonso sambu na kupesa Yandi lukumu. Yo vanda kulonga bana ya fioti, yo vanda kukwenda kunatila mama kima yandi ke na yo mfunu, yo vanda kukomba nzo-Nzambi—na yonso Nzambi zola nge kuvanda ya kwikama. Mbandu, kana beto me baka makabu ya ecodim, ebuna mono lombamba nge kukwenda kunata yo na secretaire ya dibundu. Inki mutindu nge lenda sala yo na mpila mosi ya kwikama? (*Longi, pesa bana ntangu ya kupesa mvutu. Mbandu: Sala yo nswalu, kuvutuka na classe kana nge me manisa kusalu yina, kuyiba ndambu ve kansi pesa yonso na secretaire, kusala yo na kiese, etc.*)

Inki mutindu ya nkaka nge lenda vanda kwikama ata ntangu yai? (*Longi, pesa bana ntangu ku pesa mvutu. Mbandu: Kukwisa na ecodim konso ntangu, kwisa na ntangu ya mbote, kutanga Bible to kuwa yo konso lumbu, kusonga luzitu na bantu ya nkaka, samba sambu na banduku, samba sambu na bambeni, pesa makabu, lemfuka na bibuti ti balongi, kutuba masonga, etc.*)

Beto zaba ve inki lukanu Nzambi me yidika sambu na nge na ntangu ke kwisa. Kansi, kana nge kele kwikama na mambu ya fioti bubuyai, Bible ke tuba nde Nzambi ta pesa nge bisalu ya kuluta nene.

Mbala ya nkaka nge ta longa ndinga ya Nzambi, to sonika baleso ya Bible, to twadisa chorale, to samuna Nsangu ya Mbote, to songa bantu ya nkaka na bansi ya ntama Nsangu ya Yesu. Mbala ya nkaka nge ta kuma docteur to infirmiere ya kwikama, ya lenda sadisa kubelula nitu ya bantu ti songa bo ndinga ya Nzambi mpi.

Mbala ya nkaka lukanu ya Nzambi kele nde nge kuma artiste ya kwikama, nge dessiner bafoto sambu na baleso ya Bible ; to scientiste ya kwikama, ya songa kinene ya Nzambi na kulonguka mambu ya kinsweki ya ntoto yai ya Nzambi me sala.

Mbala ya nkaka lukanu ya Nzambi kele nde nge kuma agronome, to secretaire, to longi, to muntu ya ke lambaka madia, to chauffeur, to comptable. Mbala ya nkaka lukanu ya Nzambi kele nde nge vanda mama ya kwikama na kati ya famille.

Mfunu kele nde na konso kisalu Nzambi ta pesa nge, nge sala yo na mpila mosi ya kwikama kaka. Kana nge me yamba Yesu bonso Mvulusi na nge, nge ta zola kuvanda kwikama na yonso nge sala. Lomba Nzambi kusadisa nge kusala yonso Yandi lomba ya nge na mpila mosi ya kwikama. (*Longi, twadisa bana na bisambu kulomba lusadisu ya Nzambi sambu bo vanda kwikama. Bo yonso nangula maboko ti samba, "Nzambi, sadisa mono kuvanda kwikama."*)

Kubinga bana ya me zaba Yesu ntete ve:

Mbala ya nkaka, nge me yamba Yesu ntete ve bonso Mvulusi na nge. Tii ntangu yai, masumu ya nge me sala, yo kele kukanga nge nzila kuvanda na kintwadi ti Nzambi ya Longo. Nzambi me tuba nde, "Lufutu ya masumu kele lufwa" (Roma 6:23). Yesu bakaka ndola sambu na masumu na nge, na mpila nde Yandi lenda pesa nge lunungu na Yandi (2 Korinto 5:21).

Yesu zola kuvulusa nge sesepiyai. Ndinga ya Nzambi me sila nde, "Konso muntu ya ta binga zina ya Mfumu, yandi ta guluka" (Roma 10:13). Nge lenda samba Nzambi na nsi ya ntima na nge sesepiyai. Nge lenda lomba Yesu, Yandi kota na luzingu na nge, Yandi vulusa nge na masumu.

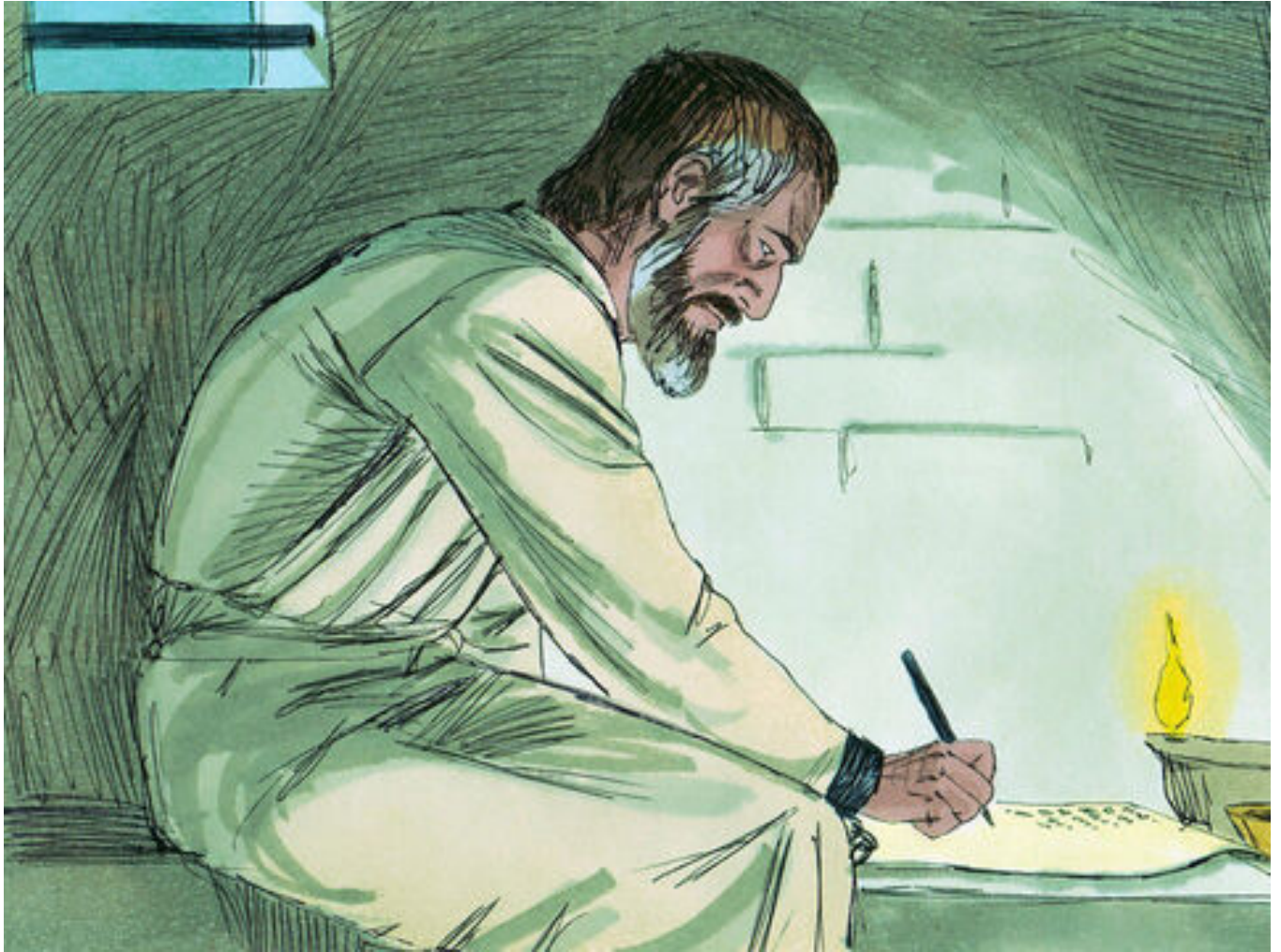
Nge lenda tuba bonso yai: "*Mfumu Yesu, mono ndima nde mono kele nkwa-masumu. Mono kwikila nde Nge kufwaka sambu na masumu na mono. Mono kwikila nde Nge telemaka na lufwa. Kota na ntima na mono sesepiyai. Lolula mono. Mersi sambu na pardo ya masumu na mono. Amen.*"

Kana nge me yamba Yesu Kristo na ntima ti luzingu na nge, ebuna nge ta zola kusolula ti mono na mambu yina, to kana nge zola kuyula sambu na yo, kwisa na mono na nima ya ecodim. *(Longi, songa wapi bana lenda kutana ti nge.)* Mono ta vanda na kiese kusonga nge na kati ya Bible inki mutindu nge lenda yamba Yesu Kristo.

===

NSUKA YA LESO

===

Bu Ntumwa Paulo vandaka na prison, yandi sonikaka mikanda na mabundu. Mosi na bakristo na bwala Korinto, yandi tindaka yo na diboko ya Tito. Mukanda ya nkaka, Paulo sonikaka yo na Tito yandi mosi. Mikanda yai pesaka bakristo ndongisila, encourazema, ti malongi.

Merci mingi na www.freebibleimages.org/Sweet Publishing sambu na foto.